



Jus Canonicum In V. Libros Decretalium Distributum

novâ Methodo explicatum, Omnibus Capitulis Titulorum (qui in Antiquis, & novis Libris Decretalium continentur) promiscuè & confusè positis, in ordinem doctrinæ digestis. Adjunctis Aliis Quæstionibus Connexis, Quæ Ad Plenam Cujusque Tituli, Aut Materiæ Cognitionem, Et Expositionem Pertinent. ...

Respondens Libro tertio Decretalium, In Quo De Obligationibus, Beneficiis, Aliisque Juribus Clericorum saecularium, & Regularium agitur ...

Pirhing, Ehrenreich

Dilingae, 1676

Titulus IV. De Clericis non residentibus in Ecclesia, vel Præbenda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98275](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98275)

etiam per verba de presenti, etiam si non sit consummatum, Clericus in Minoribus constitutus perdat Beneficium, n. 13. 2. Per matrimonium validum talis Clericus amittuntur insuper accessus, regressus, & alia jura ad Beneficium competentia, cit. n. 13. Tertio, per matrimonium contractum à tali Clerico amittuntur etiam pensiones Ecclesiasticæ, titulo Clericali alicui collatæ, cit. n. 13. Non autem amittuntur Beneficia Clerici in Minoribus constituti per sponsalia de futuro, n. 14. Deducuntur ex dictis quædam corollaria, n. 15. Aff. 2. Si Clericus Beneficiatus in Minoribus constitutus, matrimonium invalidè contrahat, ob impedimentum aliquod, probabilius est, quòd Beneficia non vacent, ipso jure: sed ita contrahentem per sententiam Judicis Beneficio privandum esse, nisi cum ipso dispensetur, nu. 16. Ex dictis deducuntur quædam corollaria, n. 17. Aff. 3. Probabilius est, si Clericus in Sacris Ordinibus constitutus matrimonium invalidè contrahat, cum non privari Beneficiis, ipso jure, quamvis in pœnam privari posset à Judice per sententiam, n. 18. Solvuntur objectiones, n. 19. §. IV. An Episcopus possit dispensare cum Clericis conjugatis in Minoribus, ut possint obtinere Beneficium, vel cum Clericis in Sacris constitutis, qui uxores de facto duxerunt, ut Officia Sacrorum Ordinum iterum exercere possint?

ASSERTIO I. Episcopus non potest dispensare cum Clerico conjugato, quamvis unicam, eamque Virginem duxerit, & Clericalem habitum, ac Tonsuram ferens, Ecclesiæ alicui servire velit, ut Ecclesiasticum Beneficium obtineat, curatam, vel simplex: sed solus Papa id potest, n. 20. Aff. 2. Potest Episcopus dispensare cum Sacerdotibus, & alijs Clericis in Sacris constitutis, qui matrimonium contrahere præsumperunt, ut post pœnitentiam, & vitam in continentia actam, Officijs suis restitui, eaque exercere possint, n. 21. Id verò intelligi debet de Sacerdotibus, alijsq; Clericis in Sacris, qui cum una, eaque virgine, matrimonium de facto contraxerunt, aut corrupta, vel si cum duabus contraxerunt, n. 22.

§. V. An, & quâ ratione Clerici in Minoribus Ordinibus constituti, & conjugati gaudeant privilegijs Clericalibus, vel contrahendo matrimonium, illa per dantur?

ASSERTIO I. Si in Minoribus constitutus matrimonium contrahat, tanquam Laicus censetur, ita ut privilegia Clericorum non participet. Et hinc Clericus uxoratus, etsi Tonsuram, & habitum Clericalem ferat, non gaudet privilegio Clericali adeoque ad ferendam Tonsuram, & habitum compelli non potest, n. 23. Deducuntur duo corollaria, n. 24. Similiter quis in minore ætate constitutus Tonsuram Clericalem accepit, & postea miles factus est, non est cogendus, deferre habitum Clericalem, n. 25. & n. 26. Aff. 3. Clericus conjugatus, qui cum unica, eaque conjugate contraxit, si Tonsuram, & habitum Clericalem ferat, gaudet privilegio, can. Si quis suadente, ac etiâ fori, ut scilicet non possit trahi ad Judicem sæcularem, nec apud ipsum, siue criminaliter, siue civiliter conveniri: alia verò privilegia, scilicet à solutione vectigalium, & aliorum tributorum, non habet talis Clericus: imò neque privilegia Canonis, & fori, si Tonsuram, & habitum Clericalem non gerat, num. 27. Quando Clericus conjugatus perdat privilegium fori, vel Ca-

nonis, propter bigamiam, n. 28. Quæ conditiones requirantur, ut Clericus conjugatus non amittat privilegia Clericalia, n. 28. An Clericus conjugatus, cum requisitis conditionibus, gaudeat privilegio fori, non tantum in causis criminalibus: sed etiam in civilibus? n. 29. An Clericus in Minoribus, qui matrimonium contraxit cum unica virgine, & si habitum Clericalem, & Tonsuram deponat, in perpetuum amittat privilegia Clericalia, etiam Canonis, & fori: an verò ea recuperet, si Tonsuram, & habitum reassumat? n. 30. & 31. An Clericus conjugatus, qui unam virginem duxit, & Tonsuram, ac habitum Clericalem ferens alicui Ecclesiæ servit, juxta Decretum Concilij Trident. amittat privilegium Canonis, & fori, si negotiationes sæculares exerceat? n. 32.

SERIES CAPITULORUM.

IN ANTIQUIS.

- | | |
|--------------------|-----------------------------|
| c. 1. n. 4. & 5. | c. 7. n. 23. & seq. |
| c. 2. n. 2. | c. 8. n. 3. |
| c. 3. n. 3. | c. 9. n. 26. |
| c. 4. n. 21. & 22. | c. 10. & ult. n. 25. |
| c. 5. n. 6. | c. un. in 6. n. 27. & duob. |
| c. 6. n. 9. | seqq. |

TITULUS IV.

DE CLERICIS NON RESIDENTIBUS IN ECCLESIA, seu Præbenda.

SECT. I. De Beneficiis residentiam postulantibus, & causis ab illa excusantibus, ac pœnis non residentium.

§. I. An omnia Beneficia personalem residentiam, siue assiduam Beneficarij præsentiam requirant?

Duplex est obligatio residendi, una solum ad fructus lucrandos: altera ad præstandum servitium Ecclesiæ. Item duplex est residentia, una vera, & realis, si quis per seipsum exerceat Officium spirituale, propter quod datur Beneficium: altera ficta, quando absens à loco Beneficij pro præsentem reputatur, vel per Vicariû deservit, n. 2. Aff. 1. Episcopi, iisque Superiores, item Abbates, Præpositi, Parochi, & alij, qui Beneficia obtinent, quibus cura animarum annexa est, obligantur personaliter residere. Idemque de ijs, qui Ecclesiasticam Dignitatem, Personarum, Administrationem, vel Officium obtinent, n. 3. Aff. 3. Etiam Canonici, vel qui aliam præbendam habent in Ecclesiis Cathedralibus, ad residentiam personalem obligantur, n. 2. Privilegium non residendi, cõcessum Canonicis, revocandum est, si Ecclesia patiatur defectum Ministrorum, n. 5. Secundum Concil. Trident. Canonici, & alij Clerici non possunt ultra tres menses à suis Ecclesiis abesse, quamvis id in multis Ecclesiis non sit receptum, n. 6. Aff. 3. De Jure communi, etiam omnia Beneficia simplicia ad personalem residentiam obligant, n. 7. Idque extenditur etiam ad Beneficium modicum, ac tenue, n. 8. & 9. Aff. 4. Episcopi quoque, & Prælati, qui non in titulum: sed in commendam, vel administrationem Ecclesias obtinent, in iisdem residere debent, n. 10.

§. II. Utrum Jure Divino, an humano solum Episcopi, aliique inferiores curati teneantur ad residentiam personalem?

Affirmativa sententia verior, & cõmunior est, tam Theologorum, quam Canonistarum, quòd Episcopi, Parochi, & omnes alij curam animarum habentes, ad personaliter residendum, etiam ex Jure Divino sint obligati, nu. 11. Idque procedit, si præsentia Pastoris ad

salutem animarum sit necessaria: secus si saluti ovium, per alium æquè idoneum provideri possit, tunc enim solum Jure humano obligantur, in quo Papa dispensare potest, n. 12.

§. III. *An per consuetudinem induci possit, ut Prælati alii, que Clerici non teneantur personaliter residere in Ecclesiis, vel Beneficiis curatis, vel non curatis?*

ASSERTIO I. Nullâ consuetudine immemoriali introduci potest, ut in Beneficiis curatis Rector non per se ipsum, nec per Vicarium resideat, n. 13. Aff. 2. potest tamen per consuetudinem, saltem immemorialem, ex justa causa induci, ut Parochi, alii que curati non teneantur per se ipsos, sed per Vicarium perpetuū, vel etiam temporalem residere, quidquid in contrarium dicant aliqui Dd. n. 14. Aff. 3. In Dignitatibus non curatis, & Canonatibus Ecclesiarum Cathedralium, vel Collegiarum, potest per consuetudinem induci, ut nec per Vicarium, non constituto alio, qui loco ipsius deserviat, nec per se ipsum Canonicus resideat, dummodo non negligatur cultus Divinus, ob paucitatem Ministrorum, quamvis hujusmodi consuetudo sublata sit per Concil. Trid. n. 15. Valet tamen consuetudo, quæ in plerisque Ecclesiis viget, ut personalis residentia in simplicibus Beneficiis non requiratur: sed etiam Clerici absentes fructus percipere possint, n. 16. Excipi debet, si consuetudo contra Jus commune inducta, ut simplices Beneficiarii residere non teneantur, incipiat cedere in detrimentum Ecclesiæ; quia idoneis Ministris caret, potest per Episcopum, cum consensu Capituli, talis consuetudo abrogari, n. 17.

§. IV. *An, ad breve & modicum tempus, Episcopi, vel Parochi ab Ecclesiis suis licite abesse possint?*

ASSERTIO I. Episcopi possunt, quot annis, continuè, vel interruptè à suis Ecclesiis Cathedralibus, ad duos, vel ad summum, ad tres menses abesse, num. 18. Aff. 3. Parochi alii que Curati singulis annis, tempore bimestri abesse possunt, non ultra, nisi ex gravi causa, juxta Concil. Trid. n. 19. An, ad absentiam duorum mensium necesse sit, ut à Parochis licentia Episcopi impetretur, n. 18. Potest tamen Parochus, vel alius inferior curatus, sine licentia Episcopi, abesse ad modicum tempus, n. 21.

§. V. *De causis à continua residentia excusantibus.*

Quatuor sunt hujusmodi justæ causæ, Christiana charitas, urgens necessitas, debita obedientia, ac evidens Ecclesiæ utilitas, juxta Trid. Concil. n. 22. Ubi etiam declaratur prima causa. Declaratur secunda causa, n. 23. Declaratur tertia causa, quod Beneficiarii, qui Romæ in servitio Papæ sunt, habeantur pro presentibus, n. 24. & seq. Ad tertiâ causam pertinet, quod Canonici, qui existunt in servitio Episcopi, pro presentibus habentur, n. 26. Similiter Episcopus potest habere duos Canonicos in servitio suo, qui etiam absentes percipiunt fructus, nō obstante Ecclesiæ statuto, & juramento, n. 27. & seq. Etiam plures, quam duo Canonici existentes in obsequio Episcopi pro presentibus habentur, & quando non habeantur, n. 29. an etiam Canonici Ecclesiæ Collegiatæ possint absentes fructus, ob servitium Episcopi percipere, n. 30. an etiam Prælati Episcopis inferiores possint absentes fructus percipere sui Beneficii, n. eod. an etiam Legatus Papæ possit cum eodem privilegio Canonicos Ecclesiæ Cathedralis, vel Collegiatæ assumere, num. 31. Declaratur quarta causa absentiae à continua residentia, n. 33.

§. VI. *An, & quâ ratione Clerici possint abesse à suis Ecclesiis, vel Beneficiis ob causam Studiorum?*

ASSERTIO I. Beneficiarii, etiam Curati, possunt quinque annis in Universitate aliqua Theologia, vel Juri Canonico studere, & quamdiu voluerint, docere, & interim fructus Beneficiorum in absentia integrè percipere, n. 34. Et possunt Episcopi cum obtinentibus Ecclesias Parochiales, causâ studiorum, dispensare ad septennium in quacunque facultate, etiam Grammatica, n. 35. requiritur tamen licentia Episcopi petita, & obtenta, n. eod. quæ facultas etiam locum habet in obtinentibus simplicia Beneficia, & quid secundum Jus Conc. Trid. n. 36. Aff. 2. Canonici, vel Beneficiarii non gaudent dicto privilegio, si ad Villas, vel Castella, in quibus nullum congruum est studiorum exercitium, se conferant, n. 37. Non tamen, ut gaudeant dicto privilegio, requiritur, ut in celebri Universitate studeant, sed satis est, si in loco, etiam extra Civitatem, ubi competens est studiorum exercitium, student, n. 38.

§. VII. *De alijs quibusdam causis, de quibus dubitatur, an excusent à residentia.*

Quæritur primò. An justa causa sit non residendi, si Episcopus versetur in curia Romana, & Officiū gerat, v. g. Vicecancellarij? Resp. affirmativè. Imò etiam abesse potest Episcopus, cum licentia Papæ, ut Officiū gerat in Curia Regis, vel secularis Principis, n. 39. Cardinalis Episcopus factus excusatur ab obligatione residendi, si ejus presentia in Curia Romana sit necessaria: Excipiuntur Episcopus Romæ vicinij, n. 39. Alias verò etiam Cardinales ordinarij tenentur residere in Ecclesia sui Tituli, n. 40. Quar. 2. An sit sufficiens causa si Parochus ultra duos menses, adeoque ad longum tempus absit, ut gerat v. g. Officiū Vicarij Generalis, vel Visitatoris. Resp. ob gravem causam posse, n. 41.

§. VIII. *Quis possit dare facultatem non residendi, & ab Ecclesiis, aut loco Beneficii discedendi?*

Solus Papa potest licentiam dare, non residendi Episcopis, & ijs, qui Dignitatem, vel Beneficiū curatum obtinent, ad longum tempus, aut etiam in perpetuum, non tamen potest sine causa, n. 43. Episcopi licentiam dare possunt Parochis, alijs que curatis non residendi ex justa causa, ad breve tempus, n. eod. Si tamen Diocesanum obliget ad personalem residentiam, Episcopus in eo dispensare potest: imò etiam Capitulum in similis statuto ab ipso condito, n. 43. Etiam inferiores Prælati habentes jurisdictionem ordinariam possunt Clericis sibi subjectis dare hanc facultatem ad tempus aliquod, n. eod.

§. IX. *Quomodo intelligendum sit juramentum præstans de continua residentia?*

Is, qui juravit, quod in Ecclesia sua residere velit, sed postea se absenter, ad jura Ecclesiæ suæ defendenda, est perjurus, sed pro residente haberi debet, num. 44. & seq. solvitur objectio, n. 46.

§. X. *Quæ pœnæ Jure antiquo Canonico decreta sūt in Beneficiarios non residentes?*

In primis si habenti unum Beneficiū curatum, vel dignitatem, alterum collatum fuit, & qui acceptum illud amittit, & qui contulit, conferendi potestas privatur, num. 47. Non est autem privatus ipso facto: sed privandus per sententiam Judicis, n. eod. Secundo Clerici præsentati ad Ecclesias, vel ad Beneficia, si possint residere, & nolint, non debent admitti, & ad

& admissi, summe vendi, non obstante appellatio-
ne, nisi absint de licentia Superioris, ob studi-
um, vel alias honestas causas, *nu. 48.* Unde patet,
quod ad hoc, ut Beneficiatus abesse possit ab Ec-
clesia, vel Beneficio, duo requiruntur, licentia
Prælati, & iusta causa, *n. 49.* Tertiò, Prælati, vel
alius Clericus, qui ab Ecclesia, vel Beneficio resi-
dentiam postulant, diu absint, si citatus non redeat,
puniendus est, *n. 50.* Hoc casu non requiritur tri-
na citatio absentis, neque privatio per sententiam:
sed ipso facto Beneficium absenti auferri potest,
num. 51. Capitulum Prælatum illegitimè absentem
potest quidem monere, ut redeat, non tamen pri-
vare Beneficio, *num. eod.* Quartò, Archiepiscopus,
vel Episcopus, qui propriâ auctoritate recessit ab Ec-
clesia sua, si admonitus non redeat, potest privari eâ,
n. 52. & 53. Capitulum non potest citare Episcopum
absentem, *cit. n. 53.* Tres sunt modi, quibus Clericus
Beneficio suo renunciare censetur, *num. eod.* Quintò,
Clerici habentes Ecclesias, vel præbendas, si sint si-
ne iusta causa, & necessaria absentes, & citati intra
certum tempus præfixum non veniant, eis iuste pri-
vari possunt, nisi iusto impedimento sint detenti,
num. 54. Quod si absens Clericus personaliter citari
non possit per Edictum trina citationis publicum, de-
bet expectari per tres menses, antequam privetur Be-
neficio, *num. 58.* Potest etiam contra Clericos non
residentes, & fraudulentè se absentantes, procedi per
censuram suspensionis, & excommunicationis, *num. 59.*
& seq. Septimò, si Clerici obtrinent Beneficia,
quæ personalem residentiam requirunt, ad aliam Dic-
cesim transcant, absque licentia Ordinarij sui, &
moniti non redeant, possunt ijs privari, nisi rationa-
bilem excusationem afferant, *n. 61.* cum licentia ta-
men Ordinarij possunt transire, vel nisi transcant ad
breve tempus, *n. 62.*

§. XI. De penis, quæ novo Jure Concilij Tridentini sta-
tuta sunt in Clericos illegitimè absentes à suis Eccle-
siis, vel Beneficijs.

Quæ penæ statuta sunt in Episcopos, ipsque Supe-
riores illegitimè absentes à sui Ecclesiis; tum etiam
in Parochos, aliòsque Curatos inferiores, in c. 1. *Seß.*
6. & Seß. 23. c. 1. de reform. n. 63. circa quæ Decreta
quædam sunt notanda, *n. 74.* Quæ penæ decretæ
in eos, qui Dignitates, Canonicatus, vel præbendas
obtinent in Ecclesiis Cathedralibus, vel Collegiatis,
& sine legitima causa absunt, *n. 75.*

§. XII. An, & qualiter liceat Episcopo à suo Episcopa-
tu transire ad alium, vel Clerico ab una Dic-
cesi ad aliam?

Nullus Episcopus, de sua Ecclesia transire potest
ad aliam, propriâ auctoritate, & sine licentia Papæ,
alioquin utroque privabitur, *n. 76.* nec Clericus ex
aliena Diocesi veniens, absque commendatitijs litte-
ris proprij Episcopi recipi debet, nisi mandatum Se-
dis Apostolicæ ab eo exhibeatur, *n. 77.* Sed hæc aliò
pertinent.

SECTIO II. De distributionibus quotidianis.

§. I. Quæ sint, & dicantur distributiones quo-
tidianæ?

ASSERTIO I. Distributiones sunt duplicis ge-
neris, quædam non distinguuntur à præbendis: sed
harum vice funguntur: quædam sunt separatæ, ac di-

stinctæ à præbendis, *nu. 78.* Appellatione fructuum
Beneficij ordinariè non comprehenduntur distribu-
tiones quotidianæ, *n. 79.* Ass. 2. ex quibus bonis di-
tributiones quotidianæ deduci debeant, declaravit
Concilium Trident. *Seß. 21. c. 3. de reform. n. 80.*

§. II. Quibus distributiones quotidianæ dari debeant, &
ex quibus causis, etiam absentes illas perci-
pere possint?

ASSERTIO I. Jus percipiendi distributiones
quotidianas competit Canonicis Cathedralium, &
Collegiarum Ecclesiarum, ac etiam alijs Clericis
Beneficiarijs earundem, qui in Ecclesiis suis non tan-
tùm resident: sed etiam Divinis Officijs, quibus de-
bent horis, intersunt, *num. 81.* Qui in loco, ubi est
Beneficium, assiduè commoratur, habetur quidem
pro residente: non tamen lucratur distributiones
quotidianas, si statis horis Divinis Officijs non in-
terit, *n. 82.* Deducuntur corollaria, *n. 83.* An va-
leat consuetudo, vel statutum, ut Canonici percipiant
distributiones quotidianas, cum legitime absentes
sunt, *n. 84.* Ass. 2. Sunt tamen plures casus ex-
cepti, seu causæ, ob quas distributiones quotidianæ et-
iam absentibus dari possunt, veluti primò infirmitas,
n. 86. Secundò, corporalis necessitas, *n. 87. & duob.*
seqq. Tertiò, evidens Ecclesiæ utilitas, *nu. 90.* Aliæ
exceptiones ponuntur, *n. 91.* solvuntur objectiones,
n. 92. & seq. afferuntur aliæ exceptiones, *num. 94. &*
95. qui præter casus Jure exceptos, non intersunt
Divinis Officijs, dominium distributionum non ac-
quirunt, nec illas suas faciunt: sed restituere tenen-
tur, *n. 96.* Et hæc etiam decreta sunt de distributioni-
bus, quæ dantur in aniversarijs defunctorum, *n. 97.*

§. III. Aliæ quædam quæstiones circa distributiones quo-
tidianas proponuntur, & resolvuntur.

Quæritur 1. Pro quibus locis debeant assignari
distributiones quotidianæ? *n. 98.* Quæritur 2. An
ad hoc, ut Canonici quotidianas distributiones lu-
crentur, requiratur, ut non solum Divinis Officijs
intersint, sed etiam ut ipsimet plallant? *n. 99.* Quæ-
ritur 3. An, qui in eadem Ecclesia duo Beneficia habet,
simplices tantùm, an duplices distributiones recipere
debeat, *n. 100.* Quæritur 4. An distributiones quoti-
dianæ, quas Canonici ob absentiam amittunt, alijs
præsentibus accrescant, *n. 101.* Quæritur 5. An Canonici
absentes distributiones quotidianas, quas propter ab-
sentiam non lucrantur, tunc conscientia, accipere,
& retinere possint, si eas ipsis reliqui præsentès remit-
tant, quibus alias accrevissent, *n. 102.*

SERIES CAPITULORUM.

IN ANTIQUIS.

c. 1. n. 76.	eos, n. 59. & seq.
c. 2. n. 40.	c. 12. n. 37. & seq.
c. 3. n. 3.	c. 13. n. 44. & seq.
c. 4. n. 48. & seq.	c. 14. n. 24. & seq.
c. 5. n. 77.	c. 15. n. 27. & 28.
c. 6. n. 8. & 9.	c. 16. n. 4. & 5.
c. 7. n. 26.	c. 17. & ult. num. 61.
c. 8. n. 50. & seq.	c. 62.
c. 9. n. 52. & 53.	
c. 10. n. 54. & 55.	
c. 11. in princ. num. 56. &	
duob. seqq. & §. contra	

IN SEXTO.

s. unic. num. 81. & tribus	
seqq. & §. Qui verò,	
nu. 85. & 6. seqq.	

Aaa aa 2

TL-